

**CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE**

08 decembrie 2020

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Iurie Diaconu,

Judecători – Ion Guzun, Liliana Catan, Victor Burduh, Galina Stratulat

judecând, fără citarea părților, recursul în anulare declarat de către Procurorul General Adjunct Roșioru Mircea, prin care solicită casarea sentinței Tribunalului militar al CȚ nr. 290 din 03 iunie 1942, în cauza penală privindu-i pe

Negulener Iosif XXXXX născut la XXXXX;

Cornienco Zahar XXXXX născut la XXXXX.

Asupra recursului în anulare, în baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

a c o n s t a t a t :

1. Prin sentința Tribunalului militar al CȚ nr. 290 din 03 iunie 1942, **Negulener Iosif** și **Cornienco Zahar** au fost condamnați în baza art. 58¹ b din Codul penal al RSSU, la pedeapsa capitală, cu confiscarea averii.

2. Potrivit sentinței, inculpații **Negulener Iosif** și **Cornienco Zahar** au fost condamnați pentru faptul că, după o înțelegere prealabilă, au intenționat să treacă de partea inamicului, astfel au comis trădare de patrie.

În cadrul ședinței de judecată inculpatul **Negulener Iosif** a recunoscut vina și a declarat că, la data de 10 mai 1942, deplasându-se împreună cu Cornienco Zahar, ultimul încerca să-l convingă să se predea în prizonierat naziștilor, el căzând de acord. Ulterior, Cornienco Zahar i-a propus să dezerteze, dar el a refuzat și s-au îndreptat spre unitatea militară.

Inculpatul **Cornienco Zahar**, în cadrul ședinței de judecată a declarat că vina o recunoaște, făcând declarații similare cu cele ale inculpatului Negulener Iosif.

3. Procurorul General Adjunct Roșioru Mircea, delcară recurs în anulare, prin care invocând prevederile art. 453 alin. (1) Cod de procedură penală, a solicitat casarea sentinței, cu încetarea procesului penal în privința lui Negulener Iosif și Cornienco Zahar, precum și reabilitarea acestora.

În susținerea celor menționate, procurorul indică că, în conformitate cu art. 3 lit. a) al Legii RM nr. 1225/1992 privind reabilitarea victimelor represiunilor politice, sunt declarate nevinovate persoanele care în perioada dintre 7 noiembrie

1917 și 23 iunie 1990 au fost supuse represiunilor politice pe teritoriul Republicii Moldova.

4. Judecând recursul în anulare declarat, în raport cu materialele cauzei, Colegiul lărgit al Curții Supreme de Justiție concluzionează că, recursul declarat urmează a fi admis din următoarele considerente.

Potrivit art. 6 pct. 44), art. 22 alin. (3), art. 452 alin. (1), art. 453 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile irevocabile pot fi atacate cu recurs în anulare de către Procurorul General și adjuncții săi în scopul reparării erorilor de drept comise la judecarea cauzei, în cazul în care un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente a afectat hotărârea atacată.

Sub acest aspect, se reține că instanța nominalizată a comis următoarea eroare de drept.

Conținutul sentinței contestate relevă că, condamnații nu a fost asistați de un apărător, învinuirea nu a fost prezentată și susținută de un acuzator de stat, iar instanța de judecată nu a supus analizei și aprecierii în coroborare declarațiile acestora și probele administrate în dosarul respectiv, astfel, hotărârea de condamnare a fost fundamentată doar în baza unor presupuneri.

Rezultă că, instanța a ignorat în mod vădit principiile și normele unanim recunoscute și fundamentale ale unui proces penal echitabil, conform cărora orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil, de către o instanță imparțială, care va hotărî asupra temeiniciei oricărei acuzații în materie penală îndreptate împotriva sa, având dreptul singură să se apere și să fie asistată de un apărător, nefiind obligată să dovedească nevinovăția sa, iar concluziile despre vinovăția persoanei în săvârșirea infracțiunii și sentința de condamnare nu pot fi întemeiate pe presupuneri.

Pe lângă aceasta, conform art. 3 lit. a), art. 5², 5³ din Legea privind reabilitarea victimelor represiunilor politice din 08 decembrie 1992, sunt declarate nevinovate și urmează a fi reabilite în fața societății și reintegrate în drepturi toate persoanele care, în perioada dintre 7 noiembrie 1917 și 23 iunie 1990, au fost supuse represiunilor politice în baza deciziilor organelor de stat judiciare pentru „trădare de patrie”. Ca rezultat al studierii dosarelor, asupra cărora au fost luate hotărâri ale organelor judiciare, Procuratura Generală face recurs în anularea lor, care se examinează de către Curtea Supremă de Justiție în modul stabilit de Codul de procedură penală pentru examinarea recursurilor în anulare.

Împrejurările expuse denotă clar că erorile de drept comise de instanța judecătorească în cadrul judecării cauzei penale respective, adică sfidarea vădită a drepturilor și libertăților fundamentale ale condamnaților, constituie un viciu fundamental, care a afectat hotărârea atacată și dovedesc univoc că în speță

existau circumstanțe care excludeau tragerea lui Negulener Iosif și Cornienco Zahar la răspundere penală.

Totodată, conform art. 391 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, dacă există circumstanțe care exclud tragerea la răspundere penală, se adoptă hotărârea de încetare a procesului penal.

Potrivit art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. b) Cod de procedură penală, instanța admite recursul, casează total hotărârea atacată și dispune încetarea procesului penal în cazurile prevăzute de prezentul cod.

Prin urmare, în temeiul circumstanțelor nominalizate, recursul în anulare de pe rol devine pasibil admiterii, cu casarea hotărârii contestate, ca fiind afectată de un viciu fundamental, cu dispunerea încetării procesului penal, pe motiv că există circumstanțe care exclud tragerea la răspundere penală.

5. În conformitate cu prevederile art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. b), art. 453 alin. (1), art. 457 alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e:

admite recursul în anulare declarat de către Procurorul General Adjunct, Roșioru Mircea, casează sentința Tribunalului militar al C.Ț nr. 290 din 03 iunie 1942, privind condamnarea lui *Negulener Iosif XXXXX și Cornienco Zahar XXXXX*, în baza art. 58¹ b din Codul penal al RSSU, cu încetarea procesului penal, pe motiv că există circumstanțe care exclud tragerea lor la răspundere penală și dispune reabilitarea acestora, în conformitate cu Legea Republicii Moldova din 08 decembrie 1992 privind reabilitarea victimelor represiunilor politice.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la **08 decembrie 2020**.

Președinte

Iurie Diaconu

Judecători

Ion Guzun

Liliana Catan

Victor Burduh

Galina Stratulat